Χανιά 31 Ιουλίου 1948

Αγαπητέ κύριε

Εδιάβασα την ωραία το «Ελληνο-αμερικανικό συμβόλαιο διά την δημοκρατίαν εις την Ελλάδα» επιστολήν σας και σας συγχαίρω διά τας εν αυτή λογικάς, ρεαλιστικάς και εθνικάς απόψεις σας. Πιστεύω ότι υπάρχουν — και ασφαλώς υπάρχουν — και Έλληνες πάμπολλοι του δύσμοιρου αυτού κράτους που έχουν τας ευγενικάς ιδέας σας, αλλά [illegible] αισθήματα, που βλέπουν σε [illegible] φρονήματα απαράδεκτα, που είναι αίτιοι της ανυπολογίστου αδελφικής αιματοχυσίας, των ερημώσεων και των καταστροφών, της εξαχρειώσεως και της διαφθοράς συνειδήσεων και χαρακτήρων, τον [illegible] του Ελληνισμού με όλους [illegible] στα [illegible] σαν [illegible]. Οι κύριοι αυτοί που είναι δυνατοί σε [illegible] και [illegible] σε [illegible] πρέπει ν' αναλογισθούν. Να μη μένουν οι [illegible] αυτοί [illegible] στη [illegible]. Η Πατρίδα [illegible] Ελλάδα δεν είναι τα βουνά κι οι κάμποι, τα δάση κι οι ποταμοί, οι λίμνες και τα ακρογιάλια. Βέβαια είναι κι αυτά Ελλάδα. Αλλά κυρίως την Ελλάδα, την Πατρίδα, την αποτελούν οι κάτοικοί της, οι άνδρες, οι γυναίκες, τα παιδιά, οι γέροντες. Αλλά [illegible] όλα τα [illegible], όλα τα [illegible], από [illegible], από [illegible], από [illegible] στρατοδικεία [illegible], από πείνες και δυστυχίες, από μαρασμούς, ποιοι θα μείνουν τότε; Τα [illegible] ανθρωπάρια, οι [illegible], οι ανάξιοι, οι αισχροκερδείς, οι [illegible], που δεν γνώρισαν ποτέ άλλο [illegible] παρά από το [illegible] σαρκίον των, για να [illegible] το ιερόν έδαφος της Ελλάδος μας να την [illegible] και να την [illegible] χιλιάδες χρόνια — Να παραμερισθούν τα [illegible] πάθη, οι [illegible], τα αισχρά [illegible], τα βρώμικα [illegible] ατομικά συμφέροντα, για την Π α τ ρ ί δ α. — Ο γέρων Σοφούλης [illegible] και [illegible] στην [illegible] κάθε [illegible]; ο γέρων δέκα μετρά [illegible]. Ο γέρων Σοφούλης όμως δέκα μετρά και [illegible]. Καλλίτερα [illegible] μια [illegible] συμφωνία παρά [illegible] — Να [illegible] οι [illegible], οι ορφανοί, οι μαυροφορεμένες, τα δάκρυα, τα μοιρολόγια. Αρκετά μέχρι σήμερον έχομεν υποφέρει απ' αυτά. — Ν' αφήσουν τον αδελφοφάγον πόλεμον. Να εργασθούν για το [illegible] μέλλον των παιδιών των, της [illegible]. Ας αναλογισθούν. Κάλλιο αργά παρά ποτέ.

Όχι καθυστέρησις, όχι αναβολή. Ο καιρός επείγει. Γιατ' αστραπιαία θάρθη δριμύς σκληρός χειμώνας που θα σύρη μακάβριον χορόν γύρω από θύματα, από ερημώσεις και καταστροφάς. Ας ενώνουν τα ματωμένα χέρια των και η μιά μετά την άλλη, από άσβεστο αίμα κι ας συνεργασθούν με αγάπη και ενθουσιασμό για τον σκοπόν της Πατρίδος. Βέβαια χρειάζονται γιγάντιοι αγώνες, ~~[illegible]~~ παρεμβάλλονται δυσυπέρβλητα εμπόδια, τρομακτικοί κίνδυνοι από ασυναίσθητα και ασυνείδητα όντα. Αλλ' οι ευγενείς αγώνες έχουν και τους κινδύνους των. Κόποις τα καλά κτώνται. Εάν ο Χριστός εδώ για δεν ανήρχετο επί του Σταυρού σταθερά και με καρτερίαν, δεν θα επήρχοντο οι Απόστολοί του, δεν θα εξυμνείτο Θεός. Εάν ο Σωκράτης δεν έπινεν αδιστάκτως το κώνειον, το [illegible] του δεν θα κατέκτα την ανθρωπότητα, δεν θα εξυμνείτο με τας [illegible] του Ηρωος. Δεν είναι άνθρωπος και ήρωας ο αγωνιστής που καμαρώνει μόνον στην ετοίμως εξησφαλισμένην νίκην. — Παραπονείσθε πως σας επίταξαν την περιουσίαν σας, και σας εμποδίζουν ν' ακολουθήτε τα ιδανικά σας [illegible]. Δίκαια τα παράπονά σας. Πολύ δίκαια. Αλλά τα ιδανικά δίδονται σήμερον στους ευγενείς αγώνας.

Κι' εγώ, αγαπητέ φίλε μου, τι να παραπονεθώ; Εσκότωσαν οι προδόται [illegible] με τους Γερμανούς το μόνον μου παιδί, την παρηγοριά των θλίψεών μου, το στήριγμα των γηρατειών μου.

Κι όμως ζω. Κι όμως ενδιαφέρομαι για το καλόν της Πατρίδος μου. Κι υπερηφανεύομαι για τον ένδοξον θάνατον του παιδιού μου. Κι ιδού πώς [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible] το παιδί μου στα [illegible]. Ο φίλος μου [illegible] ήτο [illegible]. Σκληρός. Δεν παραβάλλεται με το κάλλος του παιδιού. Το αναγνωρίζω. Το καταλαβαίνω. Κι όμως μου κτυπά πολύ βαρειά στην ψυχήν. Μέσα σ' ένα δωμάτιον [illegible] το κρεβάτι του παιδιού μου, όπως τ' άφησε, με την εικόνα του επάνω εις μεγέθυνσιν. Κι όταν [illegible] κάθομαι στην κάμαράν του με την συναίσθησιν πως είναι κοντά μου και [illegible] σαν [illegible] με την [illegible] εικόνα. Οι [illegible] ασυγκίνητα τα [illegible] στις [illegible]. Και γιατί κι αυτήν την στιγμήν που γράφω τρέχουν από τα μάτια μου καυτερά δάκρυα. Κι όμως, αγαπητέ φίλε, όπως μου θα γνωρίζετε, όλα θα τα [illegible], όλα [illegible] ~~[illegible]~~ και ο Μεγάλος Θεός [illegible] τα [illegible] των Ελλήνων, για τον [illegible] της [illegible] Πατρίδος μας. Όχι αίματα [illegible], όχι ερημώσεις. Γιατί [illegible] και [illegible] οι [illegible] των εχθρών της Πατρίδος μας, οι [illegible] της.

Με [illegible] εκτίμησιν και αγάπην

[signature]